

Dicționar de omografe

Editura NOMINA

Cuprins

Cuvânt-înainte	5
Abrevieri.....	7
Semne și convenții grafice	9
Semne pentru indicarea pronunțării	10
Dicționarul.....	11

LBRIS

We know
books

DICȚIONARUL

A¹ (prima literă a alfabetului limbii române) s. m./s. n., pl. **a/a-uri**

A² (sunetul notat cu litera *a*) s. m., pl. **a**

A³ (precedă infinitivul scurt; exprimă un raport de comparație/de asemănare; intră în compunerea unor adverbe, a unor locuțiuni adverbiale și prepoziționale și a unor substantive și adjective în care este inclus *tot*; formează numerale distributive) prep.

A⁴ adj. pr. v. **ăl¹**

A⁵ art. v. **al, ăl²**

A⁶ vb. aux. v. **avea²**

A⁷/AA (exclamație care exprimă: surprindere, admirație, entuziasm; plăcere, satisfacție; necaz, supărare; regret; indignare; reamintirea bruscă a unui lucru omis) interj.

AALENIAN¹ (referitor la aalenian²) (-ni-an) adj. m., pl. **aalenieni** (-ni-eni); f. **aaleniană**, pl. **aaleniene**

AALENIAN² (primul etaj al jurasicului mediu) (-ni-an) s. n.

ABA¹ (în propoziții interogative) exprimă mirarea/atrage atenția cuiva când i se vorbește) (înv.) interj.

ABA² (țesătură groasă de lână din care se confecționează haine țărănești) s. f., art. **abaua**, g.-d. art. **abalei**; (sorturi) pl. **abale**, art. **abalele**

ABATE¹ (titlu dat superiorului unei abații; titlu onorific acordat unor preoți catolici; persoană care poartă acest titlu) s. m., pl. **abați**

ABATE² (**A ~**) (a (se) îndepărta de o direcție/de o normă fixată/de o linie de conduită; a se opri/a face să se oprească în treacăt undeva/la cineva (părăsind drumul inițial) vb., ind. prez. 1 sg. și 3 pl. **abat**, 1 pl. **abatem**, 2 pl. **abateți**, imperf. 3 sg. **abătea**; conj. prez. 3 să **abată**; imper. 2 sg. **abate**, 2 pl. **abateți**; part. **abătut** (nu: **abătea**)

ABORTIV¹ (care se produce înainte de vreme, prematur; care nu a evoluat în întregime; (despre substanțe/despre mijloace) care provoacă avortul) adj. m., pl. **abortivi**; f. **abortivă**, pl. **abortive** (nu: **avortiv**)

ABORTIV² (substanță/mijloc care provoacă avortul) s. n., pl. **abortive** (nu: **avortiv**)

ABRAZIV¹ (despre corpuri/despre materiale dure) care are proprietatea de a roade prin frecare) (*a-bra-*) adj. m., pl. **abrazivi**; f. **abra-**

zivă, pl. *abraziye*
ABRAZIV² (corp/material dur care are proprietatea de a roade prin frecare) (*a-bra-*) s. n., pl. *abraziye*

ABRUPT¹ (despre povârnișuri/despre prăpăstii) cu pantă repede, greu accesibil, accidentat; (despre stil) fără legătură, inegal; (despre tulpinile plantelor) târător, repent) (*a-brupt*) adj. m., pl. *abrupti*; f. *abruptă*, pl. *abrupte*

ABRUPT² (orizont dur de gresii și de calcare, cu înclinare foarte mare, în regiunile cu climă aridă) (*a-brupt*) s. n., pl. *abrupturi*

ABSOLUT¹ (care este independent de orice condiții și relații, care nu este supus vreunei restricții, care nu are limite; necondiționat, perfect, desăvârșit; (despre fenomene social-economice) considerat în raport cu sine însuși și nu în comparație cu alte fenomene, asemănătoare; care se află pe treapta cea mai de sus; (mat.: despre mărimi) a cărei valoare nu depinde de condițiile în care a fost măsurat sau de sistemul la care este raportat) adj. m., pl. *absoluti*; f. *absolută*, pl. *absolute* (nu: *apsolut*)

ABSOLUT² (principiu veșnic, imuabil, infinit, care, după unele concepții filosofice, ar sta la baza universului) s. n., pl. *absoluturi* (nu: *apsolut*)

ABSOLUTORIU¹ (jur.) care absolvă, care iartă o vină, un delict, o greșeală) [*riu* pron. *riū*] adj. m., f. *absolutorie* (*-ri-e*); pl. m. și f. *absolutorii* (nu: *apsolutor*)

ABSOLUTORIU² (certificat de absolvire a unei școli superioare) (înv.) [*riu* pron. *riū*] s. n., art. *absolutoriul*; pl. *absolutorii*, art. *absolutoriile* (*-ri-i-*) (nu: *apsolutoriu*)

ABSORBANT¹ (care încorporează lichide/vapori; care interesează, captivează, spre care se îndreaptă toate preocupările cuiva) adj. m., pl. *absorbanti*; f. *absorbantă*, pl. *absorbante*

ABSORBANT² (element, substanță care încorporează lichide/vapori) s. n., pl. *absorbante*

ABSORBITOR¹ (care absoarbe, încorporează) adj. m., pl. *absorbitori*; f. sg. și pl. *absorbitoare*

ABSORBITOR² (dispozitiv folosit pentru recoltarea prin absorbție a probelor de aer în scop analitic) s. n., pl. *absorbitoare*

ABSTRACT¹ (care rezultă din separarea și generalizarea însușirilor caracteristice ale unui grup de obiecte sau de fenomene; conceput prea general, prea teoretic; (despre cuvinte) care are sens abstract) (*ab-stract*) adj. m., pl. *abstracti*; f. *abstractă*, pl. *abstracte*

ABSTRACT² (categorie filosofică; expunere sumară a conținutului unei

lucrări; cuvânt care are sens abstract) (*ab-stract*) s. n., (elemente)
pl. *abstracte*

we know
books

ACADIAN¹ (referitor la Acadia, din Acadia (Franța); referitor la acadian²) (-*di-an*) adj. m., (locuitor din Acadia) s. m., pl. *acadien¹* (-*di-eni*); **adj. f.**, (locuitoare din Acadia) s. f. *acadiană*, pl. *acadiene*
ACADIAN² (a doua perioadă a cambrianului) (-*di-an*) s. n.

ACAJU¹ (maro-roșcat, de culoarea lemnului de acaju) adj. invar.

ACAJU² (arbore al cărui lemn, maro-roșcat, este folosit la confecționarea mobilelor de lux; lemnul acestui arbore) s. m., art. *acajul*; pl. *acaju*

ACAJU³ (culoarea acaju) s. n., art. *acajul*

ACARICID¹ (despre substanțe) care omoară acarienii) adj. m., pl. *acarici¹*; f. *acaricidă*, pl. *acaricide*

ACARICID² (substanță care omoară acarienii) s. n., pl. *acaricide*

ACCELERATOR¹ (care accelerează; (despre substanțe) care se adaugă unor materiale pentru a mări viteza unor reacții chimice/a unor procese fizico-chimice) adj. m., pl. *acceleratori*; f. sg. și pl. *acceleratoare*

ACCELERATOR² (substanță care se adaugă unor materiale pentru a mări viteza unor reacții chimice/a unor procese fizico-chimice) s. m., pl. *acceleratori*

ACCELERATOR³ (mecanism care permite accelerarea turațiilor unui motor; pedală care comandă acest mecanism; instalație pentru accelerarea microparticulelor) s. n., pl. *acceleratoare*

ACCEPTOR¹ (despre atomi de natură străină) care poate primi un electron suplimentar, determinând apariția unui gol pozitiv în masa unui semiconductor) adj. m., pl. *acceptori*; f. sg. și pl. *acceptoare*

ACCEPTOR² (atom de natură străină care poate primi un electron suplimentar, determinând apariția unui gol pozitiv în masa unui semiconductor) s. m., pl. *acceptori*

ACCES¹ (posibilitate de a pătrunde, drept de a ajunge într-un loc/la o persoană) s. n., pl. *accesuri*

ACCES² (ansamblu de tulburări clinice care se manifestă brusc; izbucnire violentă (și trecătoare) a unei stări sufletești) s. n., pl. *accese*

ACCESORIU¹ (despre obiecte/despre piese/despre dispozitive) care constituie un element secundar, complementar; (despre drep-turi/despre cereri) secundar în raport cu alt drept, cu altă cerere, dar supunându-se aceluiași condiții) [*riu* pron. *riu*] adj. m., f. *accesorie* (-*ri-e*); pl. m. și f. *accesorii*

ACCESORIU² (obiect/piesă/dispozitiv care constituie un element secundar, complementar) [*riu* pron. *riu*] s. n., art. *accesoriul*; pl. *accesorii*, art. *accesoriile* (-ri-i-)

ACCIDENT¹ (muz.) alterație; semn care indică această modificare a intonației unei note) s. m., pl. *accidenți*

ACCIDENT² (eveniment fortuit, imprevizibil, care întrerupe mersul normal al lucrurilor (provocând avarii, răniri sau chiar moartea); (filos.) însușire trecătoare, neesențială a unui lucru) s. n., pl. *accidente*

ACHEULEEAN¹ (referitor la acheuleean²) [*cheu* pron. *șö*] (-cheu-) adj. m., pl. *acheuleeni*; f. *acheuleeană*, pl. *acheuleene*

ACHEULEEAN² (ultimul subetaj al paleoliticului inferior) [*cheu* pron. *șö*] (-cheu-) s. n.

ACHIU¹ (plantă: țelină¹) (înv.) [*chiu* pron. *chîu*] s. m., art. *achiul*; pl. *achii*, art. *achiii* (-chi-ii)

ACHIU² (lovitură la biliard, care stabilește cine începe partida; tac³) (înv.) s. n., art. *achiul*; pl. *achiuri*

ACID¹ (adesea figurat) care are proprietățile unui acid, acru, înțepător) adj. m., pl. *aciți*; f. *acidă*, pl. *acide*

ACID² (substanță chimică cu gust acru și miros înțepător, care înroșește hârtia de turnesol) s. m., pl. *aciți*

ACORDA¹ (A ~) (a da; a face acordul gramatical) vb., ind. prez. 3 *acordă*; conj. prez. 3 *să acorde*

ACORDA² (A ~) (a regla un instrument muzical) vb., ind. prez. 3 *acordează*; conj. prez. 3 *să acordeze*

ACORDOR¹ (persoană care se ocupă cu acordarea unor instrumente muzicale) s. m., pl. *acordori*

ACORDOR² (instrument care servește la acordarea unor instrumente muzicale) s. n., pl. *acordoare*

ACRU¹ (care gustul caracteristic al oțetului; morocănos, ursuz; supărat) (*a-cru*) adj. m., pl. *acri*; f. *acră*, pl. *acre*

ACRU² (unitate de măsură pentru suprafețe (în jur de 4000 de metri pătrați) (*a-cru*) s. m., art. *acrul*; pl. *acri*, art. *acrii*

ACRU³ (gust ca al oțetului) (*a-cru*) s. n., art. *acrul*

ACTIV¹ (care participă (în mod efectiv) la o acțiune; harnic; (mil.) care este în serviciu efectiv; (despre corpuri/despre substanțe) care realizează un anumit fenomen/efect; (despre diateza verbului) care exprimă faptul că subiectul face acțiunea; (despre operații/despre

conturi) care se soldează cu un profit) adj. m., pl. **actîvi**; f. **actîvă**, pl. **actîve**

ACTIV² (grup de activiști) s. n., pl. **actîvuri**

ACTIV³ (totalitatea bunurilor unei persoane fizice/juridice; totalitatea mijloacelor economice concrete ale unei întreprinderi; parte a bilanțului unde se înscriu aceste mijloace) s. n., pl. **actîve**

ACTIVANT¹ (activator¹) adj. m., pl. **activanți**; f. **activantă**, pl. **activante**

ACTIVANT² (activator²; reactiv anorganic folosit în flotația minereurilor) s. m., pl. **activanți**

ACTIVATOR¹ (despre substanțe) care realizează o activare) adj. m., pl. **activatori**; f. sg. și pl. **activatoare**

ACTIVATOR² (substanță care realizează o activare) s. n., pl. **activatoare**

ACVITANIAN¹ (referitor la acvitanian²) (-ni-an) adj. m., pl. **acvitanieni** (-ni-eni); f. **acvitaniană**, pl. **acvitaniene**

ACVITANIAN² (ultimul etaj al oligocenului) (-ni-an) s. n.

ADÂNC¹ (despre ape/despre cavități/despre lucruri concave) afund, adâncos; greu de străbătut; compact, des; (despre senzații/despre sentimente) puternic, profund, intens; (despre voce/despre timbru) grav, jos; desăvârșit, deplin) adj. m., f. **adâncă**; pl. m. și f. **adânci**

ADÂNC² (parte adâncă; prăpastie, abis; loc ascuns, așezat departe) s. n., pl. **adâncuri**

ADEZIV¹ (despre materiale) care aderă/stă strâns lipit) adj. m., pl. **adeziți**; f. **adezivă**, pl. **adezive**

ADEZIV² (produs care permite încheierea a două suprafețe din același material/din materiale diferite) s. m., pl. **adeziți**

ADITIV¹ (mat.) referitor la operația de adunare) adj. m., pl. **aditivi**; f. **aditivă**, pl. **aditive**

ADITIV² (substanță care se adaugă la un ulei mineral pentru a-i ameliora proprietățile/pentru a obține noi calități) s. m., pl. **aditivi**

ADJUVANT¹ (despre medicamente) care se asociază cu un alt medicament; (despre produse) care se adaugă unui material; auxiliar) adj. m., pl. **adjuvanți**; f. **adjuvantă**, pl. **adjuvante**

ADJUVANT² (medicament care se asociază cu un alt medicament; produs care se adaugă unui material) s. m./s. n., pl. **adjuvanți/adjuvante**